

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра ботаніки та методики викладання природничих наук

Дисципліна: Експерсії у навчанні біології та природознавства

Для студентів денної форми навчання галузі знань 09 «Біологія», спеціальності 091 «Біологія», освітньої програми «Біологія», галузі знань 01 «Освіта», спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія)», освітньо-професійної програми «Природничі науки»

Викладач: Фіщук Оксана Сергіївна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки і методики викладання природничих наук

Fishchuk.Oksana@eenu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу СНУ: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри ботаніки та методики викладання природничих наук.

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси: «Ботаніка», «Зоологія», «Анатомія та фізіологія людини», «Генетика», «Селекція», «Цитологія», «Педагогіка», «Сучасні педагогічні технології», «Педагогічна практика», «Психолого-педагогічна практика», «Біоморфологія рослин», «Методика викладання природничих дисциплін».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Експерсії у навчанні біології та природознавства» є висвітлення теоретичних основ, питань методики організації експерсій, тобто теоретичного та практичного підґрунтя для виявлення потреб та інтересів учнів різної вікової категорії у школі та кращого їх ознайомлення з біологічними явищами та об'єктами.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Експерсії у навчанні біології та природознавства» є встановлення зв'язків теорії з практикою, розвиток творчих

здібностей в учнів, їх спостережливість, естетичні смаки, актуалізація пізнавальних інтересів; формулювання наукового світогляду. Важливе значення шкільних екскурсій з біології та природознавства для учнів, тому що відбувається нашаруванням змістових уявлень у школярів, які слугують основою для формування природничих та біологічних понять

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

ПЕРЕЛІК ТЕМ ЛЕКЦІЙ, ЯКІ РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ

- Тема 1** Вступ. Теорія і практика екскурсійної роботи
- Тема 2.** Екскурсія як форма організації у навчанні біології та природознавства
- Тема 3** Прикладне значення екскурсій у навчально-виховному процесі школярів
- Тема 4.** Організація та проведення екскурсій на природі
- Тема 5.** Підготовка вчителем екскурсій для зацікавлення природними явищами. Основні етапи проведення природничої екскурсії
- Тема 6.** Екскурсії у природі та спостереження природних явищ.
- Тема 7.** Екскурсії в оранжереях
- Тема 8** Екскурсії у лісах та парках
- Тема 9.** Екскурсії для фенологічних спостережень
- Тема 10** Екскурсія у біотехнологічну лабораторію

Перелік тем практичних занять та розподіл балів

№ з/п	Тема	Кількість годин	Кількість балів
1	Організація та проведення екскурсій у навчанні біології та природознавства	2	5
2	Сучасні методи організації та проведення екскурсій в природу для зацікавлення учнів	2	5
3	Прикладне значення екскурсій у навчально-виховному процесі школярів 5-6 класів	2	5
4	Екскурсія як форма організації у навчанні біології та природознавства	2	5
	Модуль 1		30
5	Розвиток творчих здібностей в учнів, їх спостережливість на екскурсіях у природу	2	5
6	Організація та проведення екскурсій для спостереження за природними явищами	2	5
7	Організація екскурсій в оранжереї для вивчення квіткових рослин	2	5
8	Організація екскурсій в лісництво для вивчення різних видів деревних рослин	2	5
	Модуль 2		30
	Разом	16	100

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. Оцінка за кожну виконану лабораторну роботу (табл. 4) включає 3 бали за теоретичну підготовку та 1 бал за виконання та оформлення роботи. У роботах, які оцінюються максимум на 3 бали – 2 бали за теоретичну підготовку та 1 бал за виконання та оформлення роботи.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз передбачає розв'язання 30 тестових завдань, які складаються на основі лекційного курсу, лабораторних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в 1 бал. Таким чином, максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – 30 балів (загалом 60 балів за дві модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – екзамен. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає екзамен у формі *тесту*. При цьому на екзамен виносяться 60 балів (кожне питання оцінюється максимум в 2 бали), а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для складання іспиту потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Баюрко Н. В. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх учителів біології до розвитку екологічної компетентності учнів // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки, 2016. – №2(12). – С. 140- 145. 4.
2. Баюрко Н. В. Сутність поняття екологічної компетентності майбутніх учителів біології // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. 65 наук. пр. – Випуск 46 / Редкол. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2016 р. – С. 106–109.
3. Баюрко Н. В. Сутність та структура готовності майбутніх учителів біології до розвитку екологічної компетентності учнів // «Освіта та розвиток обдарованої

особистості»: щомісячний науково-методичний журнал. Серії: «Педагогіка» та «Психологія». – К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2016. – №7 (50). – С. 18-21.

4. Білошицька В. І. Уроки-екскурсії на уроках з природознавства в початкових класах. <http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/53-dvadsyat-tretya-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/559-uroki-ekskursiji-na-urokakh-z-prirodovnavstva-v-pochatkovikh-klasakh>

5. Ботаника. Руководство по гербарному делу: учебное пособие / В.В. Бялт, Л.В.Орлова, А.Ф. Потокин, Н.В. Складарская. Спб.: СПХФА, 2015. – 72 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mail.pharmi.uz/Library/books/Sankt-Peterburg/2015/Ботаника_гербарное%20дело.pdf

6. Васютіна Т. М. Методичні особливості проведення екскурсій з природознавства у початковій школі // Початкова школа. – 2017. – № 6. – С.23-26

7. Державний стандарт початкової загальної освіти . Мін. осв. і науки України 21.02.2018.- с. 4 – 35.

8. Карпюк З.К. Фесюк В.О., Антипюк О.В. Природно-заповідний фонд Волинської області: альбом-каталог. Луцьк, 2018. – 136 с.

9. Кузьмішина І. Географія рослин. Курс лекцій. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. – 96 с. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/13224>

10. Кузьмішина І. Флора і рослинність України. Курс лекцій. Луцьк: Друк ПП Іванюк В.П., 2016. 152 с. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/9230>

11. Кузьмішина І. І., Коцун Л. О., Коцун Б. Б. Гербарій як засіб підготовки магістрів спеціальності «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» // Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень: матеріали міжнар. наукової конференції (Т. 2), 10 квітня 2020 р. – Луцьк, Україна: МЦНД, 2020. – С. 13–14. <https://doi.org/10.36074/10.04.2020.v2.02>

12. Матвійчук О.А., Дубова М.В., Варварук Л.Ю., Донська А.А., Салій І.І. Рідкісні та зникаючі птахи загальнозоологічного заказника «Згарський» (Вінницька область, Україна) // Aktualne problemy nowoczesnych nauk – 2017: Materiały XIII Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji, Przemyśl, 07-15 czerwca 2017 roku. – Tom 10. – Przemyśl: Nauka i studia, 2017. – Р. 26-28.

13. «Нова українська школа». Концептуальні засади реформування середньої школи. Мін. осв. і науки України 27.10.2016. – с. 4-40.

14. Фіщук О.С. Використання методу фасилітації на уроках біології і екології у старшій школі (методична розробка). Луцьк; 2020. – 28 с.

15. Фіщук О.С. Методи біологічних досліджень, що використовуються на уроках біології у старшій школі (методична розробка) факультету. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 60 с.

16. Фіщук О.С. Світлова мікроскопія та її використання на уроках біології у старшій школі (методична розробка). Луцьк: Вежа-Друк, 2019. – 38 с.

17. Фіщук О.С., Коцун Л.О. Екскурсії у навчанні біології та природознавства: курс лекцій для магістрів медико-біологічного факультету заочної форми навчання / О.С. Фіщук, Л. О. Коцун – Луцьк : Вежа Друк, 2020. – 40 с.

18. Шиян Н. Index Herbariorum Ukrainicum – новий ботанічний електронний ресурс [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/Admin/Downloads/NSh_2011_UBT.pdf
19. Шкільні навчальні екскурсії. <http://xreferat.com/71/3126-1-shk-l-n-navchal-n-ekskurs.html>